

Het vergeten examendomein C/F

Oriëntatie op studie en beroep in de vakles

Criteria

Sector

- vmbo
- havo
- vwo
- mbo
- hbo

Thema('s)

- Regelgeving en kaders
- Visie, beleid en kwaliteit
- LOB-leeromgeving
- LOB-programma
- Loopbaankeuze
- Loopbaangesprek
- Arbeidsmarktinformatie
- LOB-documenten
- Ouderbetrokkenheid
- Professionalisering

Wat maakt dit praktijkvoorbeeld bijzonder?

In alle examenprogramma's voor havo en vwo is oriëntatie op studie en beroep op de een of andere manier opgenomen, meestal in domein C of F. Opvallend genoeg kent dit domein vaak geen inhoudelijke omschrijving waarin leerdoelen zijn geformuleerd waaraan leerlingen moeten voldoen. Docenten weten vaak niet wat ze aan moeten met dit domein of denken dat het invulling geven hieraan thuishoort bij de decaan. Een groep Teachers in Residence (Faculteit der Letteren) vanuit de Radboud Universiteit vond dat het ook anders kan en schreef een mooie en praktische publicatie waarmee ze willen laten zien dat docenten ambassadeurs zijn van hun vak en een grotere rol kunnen spelen in de begeleiding van hun leerlingen bij het kiezen van de juiste studie. De publicatie geeft ook inspiratie voor andere vakken op het vwo én op de havo.

Miriam Groenen-Ruis, lid van de groep Teachers in Residence van het Pre-University College of Society en docent Kunst Algemeen en Beeldende Vorming schrijft het volgende:

Oriëntatie op Studie en Beroep; wel verplicht, maar zonder verplichtingen!

Domein C staat in alle examenprogramma's beeldend, dans, drama, muziek en tehatex vermeld. De titel van dit domein suggereert dat het van belang is om aandacht te besteden aan Oriëntatie op Studie en Beroep in de vakles, echter wordt er vervolgens geen enkele invulling aan gegeven. Helemaal niks. Dit probleem bestaat niet enkel in de kunstvakken, in het hele VO is er geen eisenpakket te vinden waaraan dit zo belangrijke examenonderdeel dient te voldoen. En helaas wijst niets er op dat hier in de komende jaren invulling aan gegeven gaat worden. Met andere woorden, de komende jaren moeten we het doen met een vage titel en doen wij, docenten, onze leerlingen enorm tekort wanneer we het heft niet in eigen handen nemen.

Het alles overheersende eindexamen slokt de aandacht en tijd van veel docenten voor een groot gedeelte op. In een vooraf samengestelde, soms zelfs op de week nauwkeurige, planning, wordt aandacht besteed aan de eisen die gesteld worden in de syllabi van de schoolvakken. Vakcollega's geven aan bij de voorbereiding op het examen al zo onder tijdsdruk te staan, dat zij geen mogelijkheid zien ook nog aandacht te besteden aan domein C. Zonder verplichtingen wordt de noodzaak niet gezien en worden prioriteiten elders gevonden.

LOB PRAKTIJKVOORBEELD

Toch is het niet moeilijk om leerlingen te helpen een kijkje bij de burens te nemen. Om op deze manier je leerlingen de sleutel te geven tot de wonderlijke wereld van kunst en cultuur in het hoger onderwijs. In de publicatie 'Het vergeten examendomein' bespreek ik, samen met mijn collega-Teachers-in-Residence van het Radboud Pre-University College of Society, het belang van domein C en hoe je dit praktisch handvatten kunt bieden. En het mooie is, je kunt het integreren in de vakles. In de praktijklessen kun je leerlingen inzicht geven in het werkproces van een kunstenaar of (technisch) vormgever, regisseur, componist of choreograaf en leerlingen vragen om zich te verdiepen in studies die passen bij interesses en kwaliteiten van de individuele leerling. In de theorieles kun je gebruik maken van lesmateriaal dat speciaal hiervoor ontwikkeld is door het Radboud Pre-University College of, in kleinere vorm, je les afsluiten met een korte verwijzing naar aanverwante studies, passend bij de leerstof van die dag. Hiervoor is voldoende materiaal online te vinden, zoals korte filmpjes op Youtube.

Een meer directe invulling van domein C kan worden gevonden in het implementeren van vlogs/video's en blogs van professionals of studenten in je theorieles. Ook actualiteiten kunnen aanleiding geven om betrokken beroepsgroepen te bespreken (zoals de brand van de Notre Dame ingang bood om het gesprek aan te gaan over o.a. cultureel erfgoed, architectuur en design). Natuurlijk kun je het vaklokaal aankleden met posters van diverse creatieve en culturele opleidingen en beroepen en van bekende Nederlanders met een creatieve achtergrond. Stuur je leerlingen op pad voor het uitvoeren van veldonderzoek in de eigen woonplaats of nodig een professional uit in het (virtuele) klaslokaal.

Bespreek de enorme diversiteit aan mogelijkheden in het verlengde van de kunstvakken. En maak leerlingen bewust van het verschil tussen hbo en universiteit. De universiteit is zeker niet altijd de meest geschikte keuze na het behalen van het vwo-diploma. Laat leerlingen onder woorden brengen welke vorm van onderwijs het beste aansluit op eigen interesses en leerstijl. Zo zijn er ontelbaar veel ideeën waar jij direct mee aan de slag kunt. Meer inspiratie nodig? Download de publicatie 'Het vergeten examendomein'.

Tips

De publicatie van het Radboud Pre-University College of Society is geschreven door en voor docenten taal en cultuur binnen het vwo, maar geeft ook veel bruikbare tips voor andere vakken en voor docenten binnen de havo. Zo is er veel aandacht voor de inrichting van het vaklokaal, geven zij lesideeën met concrete opdrachten, suggesties voor excursies en opdrachten buiten de les en heeft de publicatie een pagina met handige links.

LOB PRAKTIJKVOORBEELD

Meer weten?

- [Lees de hele publicatie](#)
- Bekijk het filmpje van Florentine Krijnen
<https://platformtalen.nl/2020/07/16/orientatie-op-studie-en-beroep-in-de-vakles/>
- Bekijk ons praktijkvoorbeeld over het PTA en bekijk het webinar.
<https://www.expertisepuntlob.nl/tools/praktijkvoorbeelden-lob/lob-en-het-pta.-er-kan-soms-meer-dan-je-denkt>

Contactpersoon

Miriam Groenen-Ruis m.groenenruis@let.ru.nl